Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

О.Р. СУХА

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Навчально – методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни

Рівне - 2009

Національний університет
водного господарства
та природокористування

УДК 657.6
ББК 65.050
С 91

Затверджено вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування (Протокол № 3 від 27.03.2009 р.)

Рецензенти :
Зубілевич С. Я., кандидат економічних наук, професор НУВГП;
Шевчук Л.І., кандидат економічних наук, доцент Європейського університету.

Суха О.Р.

С 91 Організація і методика аудиту. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - Рівне: НУВГП, 2009. - 73 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Навчально–методичний посібник з організації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Організація і методика аудиту» призначено для студентів денної та заочної форм навчання факультету економіки і підприємництва спец. 8.050106 «Облік і аудит» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». Навчально–методичний посібник включає карту самостійної роботи студентів, робочу програму, рекомендації щодо самостійного вивчення тем, завдання для індивідуальної та контрольної роботи, список рекомендованої літератури, які можуть бути використані студентами вищих навчальних закладів при самостійному вивченні дисципліни в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

УДК 657.6
ББК 65.050

© Суха О.Р., 2009
© НУВГП, 2009

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Зміст

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту»……**4**
2. Опис предмета навчальної дисципліни……**5**
3. Тематичний зміст дисципліни «Організація і методика аудиту»……**7**
4. Карта самостійної роботи студента для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»……**10**
5. Види та зміст самостійної роботи студентів……**13**
6. Методичні рекомендації до виконання окремих обов'язкових видів самостійної роботи студентів……**15**
7. Методичні рекомендації до виконання окремих завдань вибіркової складової самостійної роботи студентів……**29**
8. Завдання індивідуальної (контрольної) роботи для студентів денної та заочної форм навчання……**31**
9. Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальної (контрольної) роботи …… **33**

Інформаційні ресурси при вивченні дисципліни «Організація і методика аудиту» ……**43**
Список рекомендованої літератури **44**
Додатки **50**

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет водного господарства та природокористування

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту»

Мета дисципліни „*Організація і методика аудиту*" – надання студентам вміння організовувати процес аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання, реалізовувати його на практиці та вдосконалювати методики проведення аудиту та виконання інших видів аудиторських послуг (супутніх робіт).

Завдання дисципліни ***«Організація і методика аудиту":*** вивчення організаційних засад аудиторської діяльності, її правового та інформаційного забезпечення, набуття методичних навичок аудиторської перевірки та оцінювання стану підприємницької діяльності; засвоєння методики і техніки проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг; вміння вдосконалювати та адаптувати методики аудиту залежно до умов фінансово-господарської діяльності замовника аудиту; набуття практичних навичок з організації та планування аудиту, виконання комплексу аудиторських процедур, оформлення поточних та підсумкових документів аудитора.

Предмет дисципліни ***«Організація і методика аудиту»:*** організація процесу аудиту та надання аудиторських послуг, методика їх проведення.

Після вивчення дисципліни «*Організація і методика аудиту*» магістри повинні:

- вміти обирати оптимальну організаційну форму здійснення аудиторської діяльності за наявних ресурсів; створити аудиторську фірму, скласти її установчі документи, провести її реєстрацію для здобуття права здійснення аудиторських послуг;
- знати вітчизняний та закордонний досвід з питань організації і методики аудиторської перевірки, проблеми нормативної регламентації цих питань та надавати пропозиції з їх вдосконалення;
- вміти компетентно розробляти план роботи аудиторської фірми, загальний план аудиту конкретного замовника, вдосконалювати та самостійно розробляти програми аудиту;
- вміти ефективно організувати процес аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання;
- знати методики проведення аудиту капіталу, активів, пасивів, доходів і витрат підприємств, адаптувати їх до умов перевірки конкретного клієнта, вміти їх критично аналізувати, виявляти не вирішені раніше питання та надавати пропозиції з вдосконалення;

Національний університет

- вміти організувати відповідне нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів;
- вміти обирати оптимальні методи, способи та прийоми здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання;
- вміти компетентно складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора і організувати звітування за виконані послуги замовникові;
- аналізувати отриману під час аудиторської перевірки інформацію та готувати звітність аудитора та аудиторської фірми перед замовником та Аудиторською палатою України; розробляти заходи з вдосконалення діяльності аудиторської фірми;
- критично аналізувати та вдосконалювати систему внутрішнього контролю суб'єктів господарювання, розробляти її оптимальну структуру, ефективно розподіляти обов'язки, визначити методи роботи, порядок проведення аудиторських процедур та звітування про виконання робіт;
- кваліфіковано надавати супутні послуги аудиту та пропонувати клієнту найбільш оптимальні рішення.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

2. Опис предмета навчальної дисципліни

Опис предмета навчальної дисципліни
«Організація та методика аудиту» для студентів денної форми навчання

Курс: підготовка магістрів	**Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень**	**Характеристика навчальної дисципліни**
Кількість кредитів, відповідних ECTS -3	***Спеціальність:*** *8.050106 «Облік і аудит»*	***За вибором***
Модулів – 2, індивідуальна робота		***Рік підготовки : 1****-ий*

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Змістових модулів - 2	***Освітньо - кваліфікаційний рівень:*** *магістр*	***Семестр: 1-ий***
Загальна кількість годин :108 год. *Тижневий розподіл годин:* *аудиторних -4 год.* *самостійна робота -4,8 год.* *індивідуальна робота – 2 год.*		***Лекцій: 26 год.***
		Практичних: 14 год.
		Самостійна робота: 48 год. ***Індивідуальна робота :20 год.***
		Вид контролю: залік

Примітка: співвідношення кількості аудиторних годин та самостійної роботи студентів становить 37 % та 63 % до загальної кількості годин.

Опис предмета навчальної дисципліни «Організація та методика аудиту» для студентів заочної форми навчання

Курс: підготовка магістрів	**Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень**	**Характеристика навчальної дисципліни**
Кількість кредитів, відповідних ECTS -3	***Спеціальність:*** *8.050106 «Облік і аудит»*	***За вибором***
Модулів – 1, індивідуальна робота		***Рік підготовки : 1-ий***
Змістових модулів - 2	***Освітньо - кваліфікаційний рівень:*** *магістр*	***Семестр: 1-ий***
Загальна кількість годин : 108 год.		***Лекцій: 6 год.***
		Практичних: 6 год.
		Самостійна робота: 76 год. ***Індивідуальна робота : 20 год.***
		Вид контролю: залік

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Примітка:
співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи студентів становить 11 % до 89 % .

3. Тематичний зміст дисципліни «Організація і методика аудиту»

Змістовий модуль 1. Організація процесу аудиту фінансової звітності

Тема 1. Організація діяльності аудиторської фірми.

Сертифікація аудиторів. Права, обов'язки аудиторських фірм та аудиторів. Внутрішньофірмовий контроль якості аудиту та надання інших послуг. Установчі документи аудиторської фірми, порядок її реєстрації.

Тема 2. Організація аудиту фінансової звітності.

Завдання аудиту окремих елементів фінансової звітності. Етапи деталізації фінансової звітності. Пооб'єктний та циклічний підходи до проведення аудиту. Загальна методика аудиту за статтями фінансової звітності: основні господарські операції, система контролю, джерела інформації, аналітичні процедури.

Тема 3. Організація внутрішнього аудиту.

Внутрішній аудит: поняття і призначення. Відмінність внутрішнього аудиту від системи внутрішнього контролю. Основні завдання внутрішнього аудиту. Організація системи внутрішнього аудиту.

Тема 4 .Організація праці аудиторів.

Професійна етика аудиторів. Організація оплати праці аудиторів та її стимулювання. Права, обов'язки та відповідальність аудиторів. Організація праці аудитора як співробітника аудиторської фірми. Організація праці аудитора з виконання аудиторської перевірки (організація роботи із персоналом клієнта, організація праці аудиторської групи, організація використання результатів роботи внутрішнього аудитора та залучених експертів).

Тема 5. Організація інформаційного забезпечення аудиторської діяльності.

Інформаційні технології в управлінні аудиторською фірмою та проведенні аудиту. Впровадження програмних комплексів при вирішенні функціональних задач аудиту. Організація інформаційного і програмного забезпечення аудиторської діяльності.

Інформаційна база та методика вирішення задач аудиту. Загальна побудова процесу проведення аудиту та його етапи. Організація носіїв інформації та їх руху в процесі аудиту. Особливості проведення аудиту в комп'ютерному середовищі (формування інформації, її зберігання та використання). Аудиторський ризик, пов'язаний з використанням комп'ютерних систем.

Тема 6. Організація і методика аудиту установчих документів та власного капіталу підприємства.

Перевірка наявності установчих документів підприємства. Аналіз установчих та інших документів підприємства. Оцінка положень облікової політики. Аудит формування статутного капіталу суб'єктів господарювання та його особливості. Аудит руху та використання капіталу за його видами.

Змістовий модуль 2. Організація і методика аудиту обліку, звітності та фінансового стану суб'єктів господарювання

Тема 7. Організація і методика аудиту необоротних активів.

Типові операції з необоротними активами, завдання аудиту та джерела інформації. Основні види ризиків в процесі аудиту необоротних активів. Аудит капітальних вкладень і введення об'єктів та виробничих потужностей. Методика аудиту основних засобів. Аудит нематеріальних активів. Аудит фінансових вкладень.

Тема 8. Організація і методика аудиту запасів.

Завдання та інформаційна база аудиту запасів і витрат діяльності. Фактори властивого ризику та ризику контролю відносно операцій із запасами. Методика аудиту запасів. Аудит МШП.

Тема 9. Організація і методика аудиту витрат діяльності.

Мета і завдання аудиту витрат. Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті витрат діяльності. Програма та процедури аудиту витрат діяльності за окремими їх видами та економічними елементами. Методи та методика аудиту витрат. Реалізація програми аудиту витрат. Методика формування аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора в аудиті витрат за окремими їх видами та економічними елементами. Узагальнення результатів аудиту витрат.

Тема 10. Організація і методика аудиту праці та її оплати.

Мета та завдання аудиту праці та її оплати. Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті праці та її оплати. Програма та процедури аудиту праці та її оплати. Методи та методика проведення аудиту праці та її оплати. Організація реалізації програми аудиту праці та її оплати. Методика формування аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора.

Тема 11. Організація і методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Завдання та інформаційна база аудиту. Аудит касових операцій. Аудит операцій по поточному та інших рахунках у банку. Аудит розрахунків з підзвітними особами. Програма аудиту дебіторської заборгованості (за товари, роботи, послуги).

Тема 12. Організація і методика аудиту зобов'язань суб'єктів господарювання.

Інформаційна база аудиту зобов'язань. Завдання аудиту та критерії оцінки зобов'язань підприємства. Процедури підтвердження залишків на рахунках обліку поточних зобов'язань та кредитних операцій. Робоча документація з аудиту зобов'язань.

Тема 13. Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів.

Інформаційне забезпечення та завдання аудиту доходів. Типові процедури, система бухгалтерського обліку та методика контролю операцій циклу отримання доходів. Тести підтвердження господарських операцій з отримання доходів.

Тема 14. Організація і методика виконання супутніх послуг аудиту.

Поняття та зміст супутніх аудиту послуг. Організаційні та методологічні засади виконання оглядової перевірки звітності, супутніх та інших послуг аудиту.

Тема 15. Організація аудиту в комп'ютерному середовищі.

Характеристика систем обробки облікової інформації з використанням ПЕОМ. Планування аудиту у комп'ютерному середовищі: вивчення комп'ютерного середовища, визначення

ступеня ризику неефективності системи контролю. Характеристика та підходи до контролю у простих та складних комп'ютерних системах.

4. Карта самостійної роботи студента для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»

Таблиця 1

Карта самостійної роботи для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту» студентам денної форми навчання

№ з/п	Вид самостійної роботи	Плановий термін	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
1	**Обов'язкові види самостійної роботи**			
1.1.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	протягом семестру	опитування на практичних заняттях, модульний контроль	20
1.2.	Вивчення окремих тем і питань, що передбачені для самостійного опрацювання	-//-	-//-	
1.3.	Підготовка до практичних занять	-//-	-//-	
1.4.	Систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням модулів	відповідно до графіку проведення	модульний контроль	МК1 -25 МК2- 30
1.5.	Виконання індивідуального завдання	не пізніше останнього практичного заняття	представлення та захист індивідуальної роботи	25
	Разом балів за обов'язкові види самостійної роботи студентів			100

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 1

1	2	3	4	5
2.	**Вибіркові види самостійної роботи**			
2.1.	Підготовка наукової статті за програмою дисципліни *	не пізніше останньої лекції	опублікована стаття / рецензія члена редколегії на статтю	20
2.2.	Підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях *	відповідно до дати проведення	участь у конференції	20
2.3.	Підготовка та участь в студентських олімпіадах *	відповідно до дати проведення	участь у олімпіаді	20
2.4.	Презентація експертної оцінки *	не пізніше останнього практичного заняття	експертна оцінка	20
2.5.	Укладання бібліографії з питань аудиторської діяльності *	-//-	бібліографія	20
	Разом балів за вибіркові види самостійної роботи студентів			20

Національний університет
водного господарства
та природокористування

***Примітка: студент може обрати лише один вид з вибіркових завдань.**

Таблиця 2

Карта самостійної роботи
для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»
студентам заочної форми навчання

№ з/п	Вид самостійної роботи	Плановий термін	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	**Обов'язкові види самостійної роботи**			
1.1.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	протягом семестру	опитування , модульний контроль	-

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 2

1	2	3	4	5
1.2.	Вивчення окремих тем і питань, що передбачені для самостійного опрацювання	-//-	-//-	-
1.3.	Підготовка до практичних занять	-//-	-//-	6
1.4.	Систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед контрольним заходом (залік)	відповідно до графіку проведення	модульний контроль	55
1.5.	Виконання контрольної роботи	до початку сесії	контрольна робота та її захист	25
1.6.	Підготовка реферату	до початку сесії	реферат та захист	14
	Разом балів за обов'язкові види самостійної роботи студентів			100
2.	**Вибіркові види самостійної роботи**			
2.1.	Підготовка наукової статті за програмою дисципліни *	не пізніше останньої лекції	опублікована стаття / рецензія члена редколегії на статтю	20
2.2.	Підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях *	відповідно до дати проведення	участь у конференції	20
2.3.	Підготовка та участь в студентських олімпіадах *	відповідно до дати проведення	участь у олімпіаді	20
2.4.	Презентація експертної оцінки *	не пізніше останнього практично-го заняття	експертна оцінка	20

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 2

1	2	3	4	5
2.5.	Укладання бібліографії з питань аудиторської діяльності *	-//-	бібліографія	20
	Разом балів за вибіркові види самостійної роботи студентів			20

***Примітка: студент може обрати лише один вид з вибіркових завдань.**

5. Види та зміст самостійної роботи студентів

Кількість годин для самостійного вивчення дисципліни коливається в межах 63-89% (залежно від форми навчання) від загального навантаження, тому саме самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом дисципліни у час, вільний від аудиторних занять. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою обліку і аудиту.

Змістом самостійної роботи є вивчення теоретичних питань, виконання практичних завдань.

Самостійна робота з підготовки до практичних занять провадиться відповідно до вказаних викладачем завданнь з дисципліни "Організація і методика аудиту".

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань згідно з розробленою картою самостійної роботи студента та графіку проведення індивідуально-консультативної роботи.

Основним видом самостійної роботи для студентів під час вивчення дисципліни є виконання домашніх (індивідуальних) завдань студентом та їх захист.

Самостійна робота студентів під час вивчення навчальної дисципліни „Організація і методика аудиту" включає такі форми:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем і питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед контрольними заходами;
- підготовка наукової статті за програмою дисципліни;
- підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях;
- підготовка та участь в студентських олімпіадах ;
- презентація експертної оцінки;
- укладання бібліографії з питань аудиторської діяльності.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Перелік завдань для самостійної роботи представлено у Карті самостійної роботи студентів (див. табл.1, 2).

Кожен студент повинен роздрукувати для себе Карту самостійної роботи та, на власний розсуд, визначитись з вибірковою складовою самостійної роботи, щоб набрати необхідну кількість балів.

Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни студент звітує викладачеві, а набрані ним бали проставляються у Журналі обліку поточної успішності студентів та враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

Індивідуальна робота студентів (за будь-яким з видів самостійної роботи на вибір) оцінюється за такими критеріями:

а) максимальна кількість балів - за індивідуальне виконання у встановлений термін обраного виду самостійної роботи та його захист, якщо у викладача не було суттєвих зауважень до змісту та оформлення, отримані повні та грунтовні відповіді під час захисту роботи;

б) 50 % від максимальної кількості балів - за виконану індивідуальну роботу із зауваженнями викладача;

б) 0 балів - за невиконання або неналежне виконання (в разі наявності суттєвих зауважень).

6. Методичні рекомендації до виконання окремих обовязкових видів самостійної роботи студентів

Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Ця робота проводиться студентами самостійно у поза аудиторний час і передбачає вивчення лекцій, обов'язкової та додаткової літератури.

Опрацювання теоретичних основ дисципліни здійснюється студентами регулярно і підлягає контролю з боку викладача під час проведення практичних занять у формі усного опитування, а також модулів.

Підготовка до практичних занять. Проводиться студентами згідно з розкладом занять у відповідності з планами практичних занять і питаннями для самостійного опрацювання на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури.

Вивчення окремих тем і питань для самостійного опрацювання. Перелік питань для самостійного опрацювання студентами у розрізі окремих тем курсу наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Перелік питань для самостійного опрацювання у розрізі тем дисципліни «Організація і методика аудиту»

№ з/п	Тема	Зміст питань, що підлягають вивченню
1	2	3
1.	Організація діяльності аудиторської фірми	Склад та структура установчих документів аудиторської фірми та основні законодавчі вимоги до них. Організація управління аудиторською фірмою. Внутрішньофірмові нормативні документи. Функції управління аудиторською фірмою. Підбір персоналу аудиторської фірми та управління ним. Організація взаємозв'язків аудиторської фірми з клієнтами (замовниками аудиту та аудиторських послуг).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 3

1	2	3
2.	Організація процесу аудиту фінансової звітності	Планування господарської діяльності аудиторської фірми. Передпланова підготовка аудиту (обмін листами із замовником аудиту, попереднє дослідження суб'єкта перевірки). Організація підготовки загального плану аудиту. Формування складу, чисельності робочої групи аудиторів (аудиторської бригади), визначення її завдань. Вивчення бізнесу клієнта. Організація та методика підготовки програм проведення аудиту за окремими категоріями операцій.
3	Організація внутрішнього аудиту	Внутрішній аудит в системі управління суб'єктів господарювання. Основні цілі внутрішнього аудиту. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах з різними організаційно-правовими формами господарювання. Організація діяльності внутрішніх аудиторів. Робочі і підсумкові документи внутрішніх аудиторів та їх реалізація.
4	Організація праці аудиторів	Професійна етика аудиторів. Організація оплати праці аудиторів. Організація праці аудитора з виконання аудиторської перевірки (організація роботи з персоналом клієнта, організація праці аудиторської групи, організація використання результатів роботи внутрішнього аудитора та залучених експертів).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 3

1	2	3
5	Організація інформаційного забезпечення аудиторської діяльності	Інформаційні технології в управлінні аудиторською фірмою та проведенні аудиту. Впровадження програмних комплексів при вирішенні функціональних задач аудиту. Організація інформаційного і програмного забезпечення аудиторської діяльності.
6	Організація і методика аудиту установчих документів та власного капіталу підприємства	Організація реалізації аудиторської програми під час аудиту власного капіталу, забезпечення наступних виплат і платежів, цільового фінансування. Методика отримання аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора. Узагальнення результатів аудиту капіталу, підготовка звіту та рекомендацій для клієнта.
7	Організація і методика аудиту необоротних активів	Організація носіїв інформації в аудиті необоротних активів (аудиторських номенклатур). Програма та процедури аудиту капітальних інвестицій та незавершеного будівництва, методи аудиту та методика його проведення. Програма та процедури аудиту фінансових інвестицій. Методика отримання аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора. Узагальнення результатів аудиту необоротних активів, підготовка звіту та рекомендацій для клієнта.
8	Організація і методика аудиту запасів	Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті запасів. Організація реалізації програми аудиту запасів. Методика отримання аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора в аудиті запасів. Узагальнення результатів аудиту запасів, підготовка звіту.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 3

1	2	3
9	Організація і методика витрат діяльності	Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті витрат діяльності. Програма та процедури аудиту витрат діяльності за окремими їх видами та економічними елементами. Методика формування аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора в процесі аудиту витрат.
10	Організація і методика аудиту праці та її оплати	Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті праці та її оплати. Організація реалізації програми аудиту праці та її оплати. Методика формування аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора. Узагальнення результатів аудиту праці та її оплати, підготовка висновку та рекомендацій для клієнта.
11	Організація і методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості	Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті грошових коштів і дебіторської заборгованості. Особливості аудиту грошових коштів в іноземній валюті. Організація реалізації програми аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості. Методика формування аудиторських доказів та оформлення робочих документів аудитора.
12	Організація і методика аудиту зобов'язань суб'єктів господарювання	Організація носіїв інформації (аудиторських номенклатур) в аудиті довгострокових і поточних зобов'язань. Програма та процедури аудиту довгострокових зобов'язань (довгострокових кредитів банків, інших довгострокових фінансових зобов'язань, відстрочених податкових зобов'язань). Програма та процедури аудиту поточних зобов'язань (короткострокових кредитів

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 3

1	2	3
		банку, векселів виданих, кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, поточних зобов'язань за розрахунками, інших поточних зобов'язань).
13	Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів	Організація носіїв інформації в аудиті доходів і фінансових результатів. Методи та методика аудиту доходів і фінансових результатів фінансової, іншої діяльності.
14	Організація виконання аудиторських послуг	Організація об'єктів інформації (аудиторських номенклатур) в процесі надання аудиторських послуг. Організація окремих видів аудиторських послуг (ведення обліково-економічної роботи для клієнта, інформаційно-консультаційне обслуговування, послуги зі співставлення (компіляції) фінансової звітності та інші).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Підготовка за темами, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінюється викладачем на підставі відповідей та доповідей, підготовлених студентами відповідно до плану лекцій.

Форми контролю вивчення студентами питань для самостійного опрацювання:

у письмовій формі:

- ✓ модульний контроль.

в усній формі:

- ✓ пілотне опитування;
- ✓ бесіда;
- ✓ обговорення дискусійних і проблемних питань.

Написання рефератів. Реферат виконують на аркушах паперу формату А4, які скріплюються та підписуються студентом за загальновстановленою формою (назва навчального закладу, кафедри, тема роботи, ПІБ викладача, ПІБ студента, спеціальність та курс, на якому навчається студент, рік виконання роботи).

Обсяг реферату не може бути меншим ніж 16 аркушів друкованого тексту, одинарним інтервалом, розміром кегля - 14.

Національний університет водного господарства та природокористування

У ході підготовки реферату повинно бути використано не менше 10 літературних джерел, з обов'язковим посиланням на список використаної літератури. Реферат повинен бути побудований за такою структурою:

- актуальність обраної теми реферату;
- основні літературні джерела, де розглядались дані питання;
- основний зміст даної теми;
- постановка проблеми та розробка шляхів їх вирішення або альтернативних варіантів рішень.

Виконаний реферат подається на кафедру обліку і аудиту в термін, визначений навчальним графіком. Реферати рецензують викладачі кафедри, які ведуть практичні та лекційні заняття. Якщо рецензія схвальна, то реферат допускається до захисту. Тематика рефератів наведена у табл. 4.

Таблиця 4

Тематика рефератів

№ з/п	Тема
1	**2**
1	Методика виконання огляду історичної фінансової інформації
2	Організація виконання аудиторської послуги з ведення бухгалтерського обліку
3	Організація виконання аудиторської послуги зі складання фінансових звітів
4	Організація виконання аудиторської послуги з відновлення бухгалтерського обліку
5	Організація виконання консультацій з питань системи внутрішнього контролю
6	Організація виконання аудиторської послуги з перевірки прогнозної фінансової інформації
7	Організація виконання консультацій з питань застосування інформаційних технологій
8	Порядок надання консультацій з питань управління та ведення бізнесу

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 4

1	2
9	Організація виконання аудиторської послуги зі складання податкових декларацій та звітів
10	Порядок надання консультації з питань обрання облікової політики
11	Організація виконання консультації з бухгалтерського обліку
12	Організація виконання консультацій з питань оподаткування, у тому числі з організації податкового обліку та податкової звітності
13	Організація виконання консультацій з управління грошовими потоками, інвестиційної політики
14	Порядок виконання замовлення з розробки для замовника документів, необхідних для легалізації, організації та здійснення господарської діяльності (статути, накази, внутрішні норми та правила, посадові інструкції, документи системи стимулювання персоналу тощо)
15	Організація виконання послуги з трансформації звітності за іншою, ніж застосовувана, концептуальною основою
16	Організація виконання замовлення зі здійснення розрахунків (економічний, фінансовий, стратегічний та інші види аналізу) для оцінки стану та результатів господарської діяльності клієнта
17	Оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) системи внутрішнього контролю (аудиту)
18	Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації
19	Завдання з підготовки фінансової інформації
20	Оцінка (тестування) відповідності рівня професійних знань персоналу, задіяного у фінансово-господарській діяльності
21	Оцінка (перевірка) відповідності управлінських рішень або окремих господарських операцій вимогам законодавства
22	Оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) системи матеріального стимулювання та оплати праці персоналу
23	Оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) систем управління персоналом
24	Проведення професійних тренінгів для бухгалтерів та керівників

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 4

1	2
25	Порядок надання послуги з оцінки вартості активів
26	Порядок надання послуги з оцінки (перевірки) ефективності (відповідності) інформаційних систем (технологій)
27	Порядок надання послуги з оцінки відповідності діяльності підприємства вимогам законодавства (податкового, митного, господарського та ін.)
28	Робоча документація аудитора в процесі виконання супутніх послуг аудиту
29	Робоча документація в процесі виконання інших послуг
30	Оплата аудиторських послуг

Систематизація вивченого матеріалу перед написанням модулів

Модульний контроль з дисципліни "Організація і методика аудиту" проводиться в 2 етапи.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

На першому етапі контроль знань проводиться за такими темами :

Тема 1. Організація діяльності аудиторської фірми.
Тема 2. Організація аудиту фінансової звітності.
Тема 3. Організація внутрішнього аудиту.
Тема 4 . Організація праці аудиторів.
Тема 5. Організація інформаційного забезпечення аудиторської діяльності.
Тема 6. Організація і методика аудиту установчих документів та власного капіталу підприємства.

На другому етапі контроль знань проводиться за такими темами :

Тема 7. Організація і методика аудиту необоротних активів.
Тема 8. Організація і методика аудиту запасів.
Тема 9. Організація і методика аудиту витрат діяльності.
Тема 10. Організація і методика аудиту праці та її оплати.
Тема 11. Організація і методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості.
Тема 12. Організація і методика аудиту зобов'язань суб'єктів господарювання.

Тема 13. Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів.
Тема 14. Організація і методика виконання супутніх послуг аудиту.
Тема 15. Організація аудиту в комп'ютерному середовищі.

Якщо з поважних причин студент був відсутнім на першому чи другому модульному контролі, він має право звернутись до викладача і написати відповідні контрольні завдання протягом семестру, але не пізніше ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії. Тривалість модуля – не менше 1,5 академічної години.

Приклад завдання модульного контролю.

Комплексна контрольна робота з дисципліни «Організація і методика аудиту»

Спеціальність «Облік і аудит» Курс 5 (магістри) Факультет економіки і підприємництва

ВАРІАНТ -__

Дайте відповідь на теоретичне питання.

1. Застосування тестів контролю і тестів підтвердження в процесі аудиту.

Дайте відповідь на тестові питання.

1. Прийом аудиту «підтвердження» означає :

А) отримання письмових відповідей від третіх сторін щодо здійснення певних господарських операцій, залишків на рахунках бухгалтерського обліку та іншої облікової інформації;

Б) перевірка арифметичної точності джерел інформації шляхом виконання аудитором незалежних розрахунків;

В) перевірка документів, що належать до господарських операцій та залишків на рахунках бухгалтерського обліку;

Г) суцільне вивчення документів щодо нетипових статей звітності.

2. Яку процедуру необхідно виконати аудитору для підтвердження повноти банківських виписок?:

А) перевірити, чи правильно визначені обороти по виписках;

Б) визначити, чи співпадають кінцеві залишки коштів попередньої виписки банку з початковими залишками наступної виписки;

В) перевірити, чи є реквізити банку на виписках;

Г) провести інвентаризацію виписок.

3. Які із перерахованих робіт відносять до супутніх послуг аудиту:

А) підготовка інформації;

Б) консультації з оподаткування;

В) операційна перевірка;
Г) компіляція (трансформація) бухгалтерського обліку.
4. Аудитор виявив, що у вересні 200_ р. при прийманні матеріалів були виявлені розбіжності між їх фактичною кількістю і даними супровідних документів постачальника. В зв'язку з цим комісією був складений акт про приймання матеріалів. Оцінка аудитором дій:
А) додатково слід ще скласти прибутковий ордер для оформлення приходу матеріалів;
Б) слід складати лише прибутковий ордер для оформлення приходу матеріалів, акт про приймання матеріалів –ні;
В) дії працівників підприємства правильні;
Г) слід складати лише прибутковий ордер.
5. За якої умови може бути створена аудиторська фірма:
А) за умови, що у її складі працюватиме хоча б один сертифікований аудитор;
Б) директором цієї фірми є особа, яка має економічну освіту;
В) штат співробітників фірми - не менше 10 осіб;
Г) аудиторська фірма є товариством з повною відповідальністю.
6. Твердження управлінського персоналу, які містяться у фінансових звітах, класифікуються за ознаками:
А) достовірності;
Б) безперервності діяльності підприємства;
В) подання і розкриття інформації;
Г) усе перелічене.
7. Прибутковий ордер ф. № М-4 аудитор використає для перевірки правильності оприбуткування в бухгалтерському обліку:
А) тільки запасів;
Б) всіх активів;
В) тільки основних засобів;
Г) малоцінних необоротних активів.
8. Нарахування резерву сумнівних боргів є обов'язковим для:
А) визначення суми сумнівного боргу;
Б) забезпечення достовірної оцінки дебіторської заборгованості у фінансовій звітності;
В) забезпечення достовірного відображення резерву сумнівних боргів у фінансовій звітності;
Г) достовірного визначення первісної оцінки дебіторської заборгованості.
9. Принцип конфіденційності інформації означає:
А) відсутність особистої зацікавленості на підприємстві, яке перевіряють;
Б) неупередженість аудиторського висновку щодо клієнта чи інших зацікавлених осіб;
В) відсутність майнової зацікавленості на підприємстві, яке перевіряють;

Г) збереження таємниці всієї без винятку інформації, отриманої в процесі проведення аудиту.
10. За яким документом аудитор може встановити форми і системи оплати праці, які можна застосовувати на підприємстві?:
А) трудовий договір;
Б) штатний розклад;
В) колективний договір;
Г) генеральна галузева угода.
11. За допомогою маршрутного листа можна перевірити:
А) залишок матеріалів;
Б) транспортні витрати;
В) дотримання технологічного процесу;
Г) змінне виробниче завдання.
12. Звіт аудиторської фірми / аудитора про виконані роботи, надані послуги (форма № 1- аудит) є форма звітності:
А) річна;
Б) квартальна;
В) піврічна;
Г) щомісячна.
13. Що не є одиницею генеральної сукупності:
А) накладна;
Б) сальдо рахунка окремого дебітора;
В) запис про факт видачі коштів з каси в обліковому регістрі;
Г) сукупність рахунків кредиторів.
14. При формуванні робочої документації аудитору слід дотримуватись таких правил:
А) можливість оперативного пошуку документів, забезпечення збереження документів;
Б) простота складання документів, можливість оперативного пошуку документів;
В) надійність документального обслуговування;
Г) усе вищенаведене.
15. Завдання з погоджених процедур має на меті:
А) виконати процедури, які були погоджені аудитором, суб'єктом господарювання та будь-якими третіми сторонами, а також навести виявлені фактичні дані у висновку;
Б) на основі процедур, надати аудиторові можливість констатувати, чи привернув увагу аудитора будь- який факт, який дає йому підстави вважати, що фінансові звіти не складені в усіх суттєвих аспектах згідно з визначеною концептуальною основою фінансової звітності;
В) підготувати інформацію використовуючи бухгалтерський, а не аудиторський досвід для збирання, класифікації та узагальнення фінансової інформації з метою висловлення думки про цю фінансову інформацію;

Г) надання аудиторові можливості висловити думку про те, чи складені фінансові звіти (у всіх суттєвих аспектах) відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

16. Програма аудиту відноситься до:

А) робочих документів - управління процесом аудиту;

Б) робочих документів – свідчень аудиту;

В) програма аудиту не є робочим документом;

Г) робочих документів – доказів аудиту.

17. Який документ засвідчує в Україні факт досягнення домовленості між клієнтом і аудиторською фірмою (аудитором) про проведення аудиторської перевірки:

А) протокол про намір провести аудиторську перевірку;

Б) акт;

В) договір;

Г) лист-зобов'язання.

18. Обсяг аудиторської перевірки - це:

А) процедури аудиту, що за певних обставин вважають необхідними для досягнення мети аудиторської перевірки;

Б) обсяг документів і операцій замовника, що перевіряє аудитор під час аудиту;

В) кількість часу, який витрачає аудитор для проведення аудиторської перевірки;

Г) робочі документи, які створює аудитор під час аудиторської перевірки.

19. Формальна перевірка документів:

А) це є оглядова перевірка документів різними прийомами аудиту;

Б) надає можливість оцінити законність господарських операцій;

В) надає можливість переконатись у заповнені усіх реквізитів документа, які б забезпечували його юридичну силу;

Г) це є перевірка того, чи дотримана таблична форма подання інформації у документі.

20. Згідно МСА 610 до функцій внутрішнього аудитора не включається:

А) перевірка та оцінювання відповідності системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;

Б) висловлення аудиторської думки стосовно фінансової звітності;

В) перевірка економічності та продуктивності діяльності суб'єкта господарювання;

Г) перевірка дотримання законів, нормативних актів та інших зовнішніх вимог.

21. Значенню статті «Адміністративні витрати» (ф. №2) відповідає:

А) кредитовий оборот по рах. 93;

Б) кредитовий оборот по рах. 92;

В) дебетовий оборот по рах .94;

Г) кредитовий оборот по рах. 90.

22. Аудитор повинен одержати достатні та відповідні аудиторські докази щодо існування і стану запасів та (за можливості) бути присутнім при їх інвентаризації у випадку, коли:
А)стаття запасів включена до фінансових звітів;
Б) величина запасів є суттєвою для фінансових звітів;
В) на цьому наполягає замовник;
Г) це збільшить вартість аудиторської перевірки.
23. Які види документів оформлюють за результатами планування аудиторської перевірки:
А) план і графік;
Б) програми аудиту;
В) план і програми аудиту ;
Г) протокол узгодження перевірки і програми.
24. Для кого з вказаних суб'єктів аудит є обов'язковим:
А) банківська установа;
Б) фізична особа- підприємець;
Б) ТзОВ;
Г) загальносвітня школа.
25. Де обов'язково повинна зареєструватись аудиторська фірма, крім загальновідомої реєстрації суб'єктів господарювання:
А) в Аудиторській палаті України;
Б) в Спілці аудиторів України;
В) в Головному контрольно-ревізійному управлінні України;
Г) в Рахунковій палаті України.

Практична частина

В складі групи аудиторів Ви проводите аудиторську перевірку відкритого акціонерного товариства (надалі - „Товариство") станом на 31 грудня 2009 року.

Керівник аудиторської групи доручив Вам провести перевірку правильності відображення в фінансовій звітності дебіторської заборгованості.

Згідно з обліковою політикою Товариства створення резерву сумнівних боргів не передбачено. Проте, як Вам стало відомо під час перевірки, значна частина дебіторської заборгованості є безнадійною. Тому Ви запропонували керівництву Товариства здійснити нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період, виходячи з питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати (визначення коефіцієнту сумнівності). Для визначення коефіцієнта сумнівності Товариством використовуються показники за попередні три роки. З метою розрахунку суми резерву сумнівних боргів Ви проаналізували суму дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною, та суми чистого доходу від реалізації товарів, робіт, послуг на

умовах наступної оплати за 4 роки. Результати Вашого аналізу приведені в таблиці.

Таблиця

Аналіз сум дебіторської заборгованості та чистого доходу Товариства за 2005-2008 роки

(тис. грн.)

Рік	Чистий дохід від реалізації товарів на умовах наступної оплати	Сума дебіторської заборгованості за товари, що визнана безнадійною
2005	3 000	20
2006	8 000	40
2007	10 000	60
2008	15 000	80

В 2009 році чистий дохід від реалізації товарів на умовах наступної оплати склав 18000 тис. грн., а сума дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною, становила 85 тис. грн.

Від Вас потрібно:

1.З посиланням на відповідний П(С)БО:

- назвати методи визначення величини резерву сумнівних боргів;
- описати, яка інформація про дебіторську заборгованість підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності.

2. Враховуючи зміст ситуаційного завдання:

- розрахувати залишок резерву сумнівних боргів на 31 грудня 2008 року та на 31 грудня 2009 року, прийнявши до уваги наступну інформацію:
  - залишок резерву сумнівних боргів на початок 2008 року дорівнював нулю;
  - сума дебіторської заборгованості, що визнана безнадійною в поточному році, зменшує суму нарахованого резерву сумнівних боргів в цьому році.
- вказати, які статті фінансової звітності підлягатимуть коригуванню в разі прийняття рішення керівництвом товариство нарахувати резерв сумнівних боргів за 2009 рік.

3. З врахуванням інформації, наведеної в ситуаційному завданні, та з посиланням на відповідні МСА пояснити, як слід модифікувати аудиторський висновок у випадках, коли:

- вплив викривлень початкових залишків по статті „Дебіторська заборгованість" не буде врахований і розкритий належним чином в фінансовій звітності товариства станом на 31 грудня 2009 року;
- облікова політика поточного періоду стосовно нарахування резерву сумнівних боргів не застосовувалася постійно щодо залишків на початок періоду і зміна облікової політики не була належним чином урахована і розкрита;
- фінансові звіти за попередній період не переглядалися, аудиторський висновок повторно не надавався, але відповідні числові дані були належно

Національний університет водного господарства та природокористування
відкориговані та було здійснено відповідне розкриття інформації у фінансових звітах за поточний період.

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту. Протокол ___№ від _____ р.

Викладач_____Суха О.Р. Зав. кафедри _____Лазаришина І.Д.

7. Методичні рекомендації до виконання окремих завдань вибіркової складової самостійної роботи студентів

На вибір студентів виноситься ряд завдань, спрямованих на поглиблення фундаментальних знань та практичних навичок. Студент повинен самостійно, не пізніше ніж за три тижні до строку здачі визначити та повідомити викладача-лектора про вибір одного із наступних видів самостійної роботи.

Підготовка наукової статті за програмою дисципліни. Написання наукової статті має на меті поглибити розуміння студентом проблем теоретичного та практичного характеру, притаманних дисципліні, сформувати навики розробки наукової проблеми та захисту розроблених положень. Тема наукової статті узгоджується студентом із викладачем. Наукова стаття має бути оформлена відповідно до вимог Вищої атестаційної комісії України (ВАК). Основні положення наукової статті доповідаються студентом та захищаються перед викладачем та академічною групою. Структура наукової статті відповідно до вимог ВАК України наведена у дод. 4. Статтю можна опублікувати у збірнику наукових праць "Вісник НУВГП", який є фаховим виданням. Вимоги до оформлення наведено у дод. 4.

Збірник наукових праць «Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції» видається Спілкою економістів України, Національним університетом водного господарства та природокористування, Інститутом Європейської інтеграції. Збірник затверджено постановою Президії ВАК України від 11 жовтня 2000 р., № 1-03/8 і включено до переліку № 6 наукових фахових видань України, пролонговано постановою Президії ВАК України від 18 січня 2007 року №1 – 05/1 і включено до переліку №19 наукових фахових видань України. Вимоги до оформлення статей наведено у дод. 5.

Підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях. Підготовка та участь студентів в наукових студентських конференціях враховується як виконання вибіркової складової самостійної роботи лише за умови, що тема доповіді відповідає програмі дисципліни «Організація і методика аудиту». Для виступу на щорічній науковій студентській конференції студент самостійно обирає проблему аудиторської діяльності і досліджує її під керівництвом наукового керівника.

Студенти мають можливість прийняти участь у Науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів НУВГП (секція кафедри обліку і аудиту, приблизний термін проведення - квітень поточного року), у Всеукраїнських та міжнародних конференціях, які проходять в НУВГП та в інших навчальних закладах. Інформація про конференції знаходиться у методичному кабінеті кафедри обліку і аудиту (ауд. 124).

Підготовка та участь в студентських олімпіадах. Підготовка студента та участь у студентських олімпіадах оцінюється наступним чином:

- підготовка та участь у відбірковому турі олімпіади;
- участь у Всеукраїнській міжвузівській олімпіаді;
- зайняття студентом призового місця на Всеукраїнській олімпіаді.

Презентація експертної оцінки. Мета експертної оцінки – дати обґрунтований висновок (експертне заключення). Готуючи експертну оцінку, студент:

- обирає питання і погоджує його з викладачем;
- досліджує питання, шукаючи факти, аргументи “за” і “проти”, здійснює підбір та опрацювання широкого кола статистичних даних. Часовий період, за який проводиться аналіз, має складати не менше п’яти останніх років;
- готує висновок;
- оприлюднює висновок в аудиторії на практичному або лекційному занятті (максимум – 10 хвилин).

Інформаційні та літературні джерела студент обирає самостійно. Письмове оформлення є обов’язковим.

Критеріями оцінки є кількість опрацьованих статистичних матеріалів, якість аналізу, вміння сформулювати висновки та обґрунтовувати їх.

Укладання бібліографії з питань аудиторської діяльності.

Мета укладання бібліографії – здійснити аналітичний огляд літературних джерел (монографій, підручників, навчальних посібників тощо) за обраною тематикою. Готуючи бібліографію, студент:

- обирає питання і погоджує його з викладачем;
- систематизує різні погляди і підходи до вивчення досліджуваного питання (фінансові категорії, поняття і терміни, принципи, ознаки, класифікації тощо). Літературні джерела добираються самостійно;
- готує бібліографію у друкованому вигляді (обсяг – до 6 сторінок тексту набраного на комп'ютері, Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1. Структура: титульна сторінка, текст бібліографії, список опрацьованої літератури).

Критеріями оцінки є кількість опрацьованих літературних джерел і якість систематизації матеріалу.

8. Завдання (індивідуальної) контрольної роботи для студентів денної та заочної форм навчання

Студенти заочної форми навчання виконують індивідуальну контрольну роботу. Контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А4, які студент скріплює та підписує за загальновстановленою формою (назва навчального закладу, кафедри, тема роботи, ПІБ викладача, ПІБ студента, спеціальність та курс, на якому навчається студент, рік виконання роботи).

Виконана контрольна робота подається на кафедру обліку і аудиту в термін, визначений навчальним графіком. Якщо робота не відповідає вимогам методичних вказівок, її повертають студенту на доопрацювання.

Контрольна робота передбачає виконання наступних завдань:

- розробка методики аудиту операцій з врахуванням даних діяльності базового підприємства.

За даними базового підприємства у контексті підготовки магістерської дисертації студенту необхідно описати методику вирішення конкретної задачі з аудиту з врахуванням особливостей діяльності суб'єкта господарювання. Клас операцій для дослідження, студент обирає з табл. 5 згідно свого порядкового номера у списку студентів академічної групи.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Таблиця 5

Тематика дослідження за даними базового підприємства

№ з/п	Питання
1	Аудит валових витрат в системі оподаткування
2	Аудит основних засобів
3	Аудит розрахунків з підзвітними особами
4	Аудит виробничих запасів
5	Аудит готової продукції
6	Аудит товарів
7	Аудит дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги
8	Аудит операцій по поточному та інших рахунках у банку
9	Аудит операцій по касі
10	Аудит статутного капіталу
11	Аудит оподаткування доходів фізичних осіб
12	Аудит валових доходів в системі оподаткування
13	Аудит розрахунків з пенсійного страхування
14	Аудит податкової звітності з податку на прибуток
15	Аудит єдиного податку суб'єкта малого підприємництва
16	Аудит податку доходів з фізичних осіб
17	Аудит розрахунків за лікарняними та відпускними виплатами персоналу
18	Аудит кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги
19	Аудит поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом
20	Аудит податку з власників транспортних засобів
21	Аудит поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування
22	Аудит поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці
23	Аудит дотримання трудового законодавства
24	Аудит дотримання господарського законодавства
25	Аудит доходу (виручки) від реалізації товарів (робіт, послуг)
26	Аудит собівартості реалізованої продукції
27	Аудит податку на додану вартість
28	Аудит адміністративних витрат
29	Аудит витрат на збут
30	Аудит витрат на оплату праці

Національний університет водного господарства та природокористування

Виконання індивідуальної роботи передбачає наступні обов'язкові складові:

- описати, використовуючи літературні джерела та дані базового підприємства, організацію і методику операцій, які є предметом дослідження. Вказати питання, які не висвітлені в літературних джерелах, а також особливості реалізації існуючих методик аудиту певних операцій на конкретному підприємстві. Робочу документацію слід заповнити з використанням даних базового підприємства;
- скласти програму перевірки операцій, які є предметом дослідження, вказавши методи перевірки, джерела інформації та навести зразки робочих документів аудитора щодо перевірки цих операцій;
- скласти перелік ризиків та типових порушень в системі внутрішнього контролю базового підприємства за операціями, що становлять предмет дослідження.

- рішення ситуаційної задачі з виконання консультаційних послуг.

Необхідно надати якісну та повну відповідь на питання з належним її оформленням. Питання надаються викладачем, який проводить лекційні заняття індивідуально кожному студенту. Приклад рішення завдання наведено у дод. 3. При оформленні до контрольної роботи слід підкріпити питання, надані викладачем, а потім відповідь на них.

- рішення ситуаційного завдання з бази даних завдань АПУ для складання кваліфікаційного іспиту осіб, що мають намір займатись аудиторською діяльністю.

Задача надається викладачем з лекційних занять у друкованому або електронному вигляді індивідуально кожному студенту (студентам денної форми навчання - впродовж 1-го тижня занять, студентам заочної форми навчання - під час настановної сесії). При оформленні обов'язково записують умову задачі, а потім її рішення. Приклад задачі наведено у дод. 2.

9. Методичні рекомендації до виконання індивідуальної (контрольної) роботи

Програма аудиту – це детальний документ, який розробляють по відношенню до окремих об'єктів аудиту. У програмі аудиту види, зміст та час проведення запланованих аудиторських процедур повинні збігатися з прийнятими до роботи показниками загального плану.

Пропонується наступна методика розробки програми аудиту.

1. Визначення об'єкта аудиту, для якого розробляється програма.

2. ***Визначення загальних завдань з перевірки об'єкта аудиту.***

Мету аудиту деталізують цілі або завдання аудиту, які полягають у встановленні:

1) реальності існування (наявності) активів чи пасивів на певну дату;

2) прав і зобов'язань підприємства щодо зазначених у балансі активів чи пасивів;

3) правильності оцінки активів чи пасивів відповідно до прийомів оцінки, передбачених чинними вимогами та обліковою політикою підприємства;

4) факту події –операція чи подія, які стосуються суб'єкта господарювання відбулися протягом звітного періоду;

5) повноти обліку;

6) правильності виміру операцій чи подій у обліку;

7) правильності представлення і розкриття інформації у звітності за складовими частинами.

Наведені завдання аудиту конкретизують відповідно до особливостей фінансово-господарської діяльності замовника аудиту.

3. *Визначення конкретних завдань аудиту.*

Конкретні завдання аудиту визначаються у відповідності до загальних завдань аудиту, які є твердженнями фінансової звітності стосовно достовірності. Наприклад, конкретними завданнями аудиту з перевірки касових операцій є:

1) встановлення, що зареєстрована готівка у касі та у підзвітних осіб дійсно існує;

2) клієнт має законне право на володіння готівкою на дату балансу;

Національний університет

3) отримання доказів, що операції~~я~~ по касі обліковані у повному обсязі й правильно оцінені;

4) перевірка законності здійснення касових операцій;

5) встановлення, що грошові надходження і видача коштів відображені у облікових документах у відповідних звітних періодах;

~~1)~~6) перевірка правильності подання та розкриття інформації по грошових коштах у звітності.

4. Визначення процедур аудиту.

Процедури аудиту – це поєднання прийомів аудиту для отримання аудиторських доказів стосовно достовірності показників фінансової звітності. Процедури аудиту повинні зазначатись достатньо детально по відношенню до кожного конкретного завдання.

5. Визначення обсягу перевірки.

Як правило, у програмах аудиту обсяг аудиту зазначають в узагальненому вигляді – вибіркова або суцільна перевірка, але можна вказувати розмір вибірки та кількість одиниць вибірки, необхідних для перевірки. Таку конкретизацію слід здійснювати у ході практичного аудиту, а у типовій програмі не зазначати.

6. Визначення термінів проведення аудиту - проміжний аудит, заключний аудит, конкретна дата.

7. Визначення виконавців процедур аудиту.

З врахуванням викладеного вище, пропонується форма програми аудиту, яка представлена у табл. 6.

Таблиця 6

Програма аудиту

Замовник аудиту:_____
Період аудиту:_____
Керівник аудиторської перевірки:_____
Об'єкт аудиту:_____
Запланований індивідуальний
аудиторський ризик : _____
Запланована індивідуальна суттєвість: _____

Загальні завдання аудиту	Конкретні завдання аудиту	Процедури аудиту	Обсяг перевірки	Термін проведення	Виконавець	Посилання на робочі документи аудитора

У зв'язку з тим, що на підприємствах застосовують різні форми обліку, а отже, має місце відмінний склад регістрів обліку, до кожної типової програми аудиту ~~,~~ рекоменду~~ю~~ється складати додаткову таблицю. В цій таблиці слід вказувати номери та назви регістрів обліку, які застосовуються на конкретному підприємстві по відношенню до об'єкта перевірки.

Починаючи з планування аудиту і до закінчення перевірки, аудитор приймає багато рішень, які у сукупності і складають стратегію аудиторської перевірки. Розробка стратегії аудиту включає прийняття рішень з планування, а також детальних рішень про характер, час і обсяг аудиторських процедур для кожного класу операцій або рахунку бухгалтерського обліку. Найбільш важливе стратегічне рішення аудитора – чи слід проводити додаткові перевірки засобів контролю і тим самим значною мірою зменшити кількість аудиторських процедур по суті, чи їх слід проводити без великих обмежень. Відповідно є дві стратегії аудиту – стратегія переважного здійснення тестів підтвердження та стратегія низької оцінки ризику контролю.

Мета виконання тестів контролю полягає у отриманні аудиторських доказів щодо ефективності організації систем обліку та внутрішнього контролю. Під ефективністю розуміють спроможність цих систем запобігати суттєвим викривленням та виявляти й виправляти їх. Приклад програми тестів контролю наведено у дод. 6. Приклад програми тестів підтвердження наведено у дод. 7.

Робочі документи аудитора – це записи, у яких аудитор фіксує використані процедури, тести, одержану інформацію і відповідні висновки, зроблені у ході аудиту. Робочі документи повинні включати в себе усю інформацію, яку аудитор вважає важливою для правильного виконання перевірки і яка може підтримати ті висновки, які він приводить у своєму висновку. Обов'язковість документування процесу аудиту закріплена у МСА 230 «Документація».

При оформленні робочої документації необхідно дотримуватись таких вимог:

- на першій сторінці кожного робочого документа вказується назва аудиторської фірми, назва підприємства, період чи дата перевірки документації;
- кожному робочому документу надається назва;
- кожному документу присвоюється код (шифр);
- вказується прізвище, ініціали аудитора, який виконав роботу і підписав відповідні робочі документи;

Національний університет

- перехресне посилання (у документах вказуються номера інших документів, так щоб можна було прослідкувати зв'язки між ними);
- кожний документ повинен містити достатньо інформації щоб можна було досягнути мети, для якої він складається;
- висновки, до яких аудитор прийшов з приводу певної частини аудиту, повинні носити чіткий і не двоякий характер;
- робочі документи повинні чітко характеризувати роботу, виконану в межах аудиту.

Приклади робочої документації наведені у табл. 7-15.

Таблиця 7

Відомість списання витрат на проведення ремонту основних засобів

Клієнт_____ Аудитор :_____
Період перевірки __ _____
Номер (шифр документа) _____

№ з/п	Дата	Види ремонту	Група основних засобів	Фактична сума витрат на проведення ремонту	Кореспонденція рахунків		Первинні документи, що підтверджують витрати	Рекомендації щодо виправлення помилок
					Дт	Кт		
Усього								

Таблиця 8

Структура нематеріальних активів підприємства

Клієнт_____ Аудитор :_____
Період перевірки _____
Номер (шифр документа) _____

№ з/п	Назва субрахунка	Найменування нематеріального активу	Дата надходження на підприємство	Строк використання	Первісна вартість	Залишкова вартість	Доцільність придбання	Наявність порушень в обліку
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Таблиця 9

Фрагмент опитувального листка з внутрішнього контролю

Клієнт_____ Аудитор :_____

Період перевірки _____

Номер (шифр документа) _____

№	Основні види процедур контролю	Наявність так (ні)	Результати аудиту
1	2	3	4
1	Чи мають касири одноособовий доступ та контроль за коштами, з якими вони працюють?		
2	Чи проводиться щоденне незалежне контрольне перерахування коштів в касі?		
3	Чи виникають у касирів надлишки або нестача за результатами щоденного контрольного перерахування коштів в касі?		
4	Якщо виникають розходження між залишками за документами та залишками за даними контрольного перерахування, наскільки великі суми розходження?		
5	Чи застосовуються особисті печатки касира для ідентифікації касових операцій?		
6	В разі передачі готівки від одного касира до іншого, чи підтверджується такий факт актом прийомки– передачі за підписами обох касирів?		
7	Чи встановлено для касирів заборону на використання підзвітних коштів для власних потреб?		
8	У випадку, якщо касир йде у відпустку або буде відсутнім тривалий час, чи проводиться перерахування та звіряння готівки в касі у присутності його керівника?		
9	Чи проводиться несподіване контрольне перерахування коштів у касі внутрішніми аудиторами або іншими уповноваженими особами?		
10	Чи існують дублікати ключів від сейфів касирів?		

Національний університет
водного господарства
та природокористування

продовження табл. 9

1	2	3	4
11	Чи існують системи для контролю надання доступу до дублікатів ключів від сейфів?		
12	Чи залучаються касири до роботи в інших відділах ?		
13	Чи обладнані приміщення для схову монет і банкнот належним чином із забезпеченням захисту від крадіжок та інших зловживань?		

Таблиця 10

Відомість перевірки повноти надходження грошових коштів від покупців і замовників

Клієнт_____ Аудитор :_____
Період перевірки _____
Номер (шифр документа) _____

№ з/п	Найменування покупця	Рахунок-фактура		Накладна		Дата відвантаження товару	Надійшло коштів за даний товар	Непогашена заборгованість покупців	Кореспондуючий рахунок	Примітки
		№, дата	Сума	№, дата	Сума					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Таблиця 11

Відомість заборгованості підприємств-боржників

Клієнт_____ Аудитор :_____
Період перевірки _____
Номер (шифр документа) _____

№ з/п	Підприємство-боржник	Дата виникнення заборгованості	Сума заборгованості	Підстава (первинний документ)	Причини існуючої заборгованості	Заходи щодо усунення заборгованості
1 2	…… ….					
Разом						

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Таблиця 12

Відомість кредиторської заборгованості

Клієнт_____ Аудитор :_____
Період перевірки _____
Номер (шифр документа) _____

№ з/п	Підприємство-кредитор	Дата виникнення заборгованості	Сума заборгованості	Підстава (первинний документ)	Причини існуючої заборгованості	Заходи щодо усунення заборгованості
1 2	…… ….					
Разом						

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Таблиця 13

Перелік інформації , що належить до отримання
при перевірці дебіторської заборгованості

Клієнт _____ Аудиторська фірма_____
Період перевірки _____ Аудитор (асистент) _____
Номер (шифр документа)_____

№ з/п.	Перелік необхідних даних	Інформація підприємства	Джерело інформації
1	Перелік видів або категорій продукції, яка реалізується в кредит; встановлення обороту за кожним видом.		
2	Кількість та адреси центрів (пунктів) з відвантаження товарів.		
3	Характеристика клієнтів (придбання товарів з метою продажу, для власних потреб, оптом, вроздріб, на експорт та ін.).		
4	Список основних покупців (у порядку зменшення обсягу придбаних товарів).		
5	Обсяг реалізації та виставлених рахунків. Разом :_____, у тому числі: – передоплата; - оплата готівкою або чеком; – продаж в кредит; - оформлення векселями.		
6	Торгівельна та фінансова політика підприємства: - спосіб реалізації товарів; - система реклами; - тарифна цінова політика - надання відстрочки платежів та знижок; - визначення безнадійних та сумнівних боргів.		
7	Елементи системи внутрішнього контролю за станом дебіторської заборгованості.		

Національний університет водного господарства та природокористування

Таблиця 14

Замовник_____ Аудиторська фірма_____
Період перевірки _____Аудитор (асистент) _____
Номер (шифр документа)_____

Робочий документ аудитора з перевірки

_____

(*вказується назва облікового документа*)

Напрямок перевірки	Документ			Зміст операції	Сума, грн.	Зміст порушення
	назва	дата	номер			
Достовірність інформації	*Видатковий касовий ордер*	*18.09.200__ р.*	*47*	*Виплата Пархомчук В.П. за разові ремонтні роботи*	*480*	*Відсутність документів, що підтверджують прийняття виконаного ремонту*
...	...	...	...	...	...	...

Національний університет водного господарства та природокористування

Таблиця 15

Замовник_____ Аудиторська фірма_____
Період перевірки _____ Аудитор (асистент) _____
Номер (шифр документа)_____

Відомість результатів взаємної звірки документів_____

Документ для перевірки	Показник, що перевіряється	Значення, грн.	Документ зустрічної перевірки	Показник	Значення, грн.	Відхилення
Картка складського обліку №63	*Прихід матеріалу (щебінь)*	*506,40*	*Рахунок №201 від 02.12.200_ р.*	*Щебінь, разом*	*506,40*	–
			Податкова накладна №159 від 02.12.200_ р.	*Всього обсяг продажу*	*506,40*	

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Інформаційні ресурси для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»

Інформаційні ресурси для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту»:

- ОКХ магістра напряму 0501 «Економіка і підприємництво» спеціальність «Облік і аудит».
- http://www.sau-apu.org.ua
- Аудитор України. Офіційне видання Аудиторської палати України.
- Журнал «Вісник бухгалтера і аудитора України».
- Журнал «Бухгалтерський облік і аудит».
- Журнал «Школа бухгалтера».
- **Бібліотеки:**

  НУВГП – м. Рівне, вул. Приходька, 75, тел.22-25-39

  Обласна наукова – м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел.22-10-63

  Міська бібліотека – м. Рівне, вул. Київська, 44.

  Інтернет-центр міської бібліотеки – м. Рівне, вул. Соборна, 416, т.56058
- Методичний кабінет кафедри обліку і аудиту НУВГП. (м. Рівне, вул. Соборна, 11, каб. 124)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Список рекомендованої літератури

1. Закон України „Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993 р., №3125- Х-11.
2. Закон України « Про внесення змін до Закону України « Про аудиторську діяльність» від 14.09.2006 р. № 140-У// Дебет-кредит.- 2006.- № 43.-с. 56.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна» від 15.12.2005 р. № 3202-!У // Дебет-кредит.- 2006.- № 4.-с. 38.
4. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2006 р. – К.: АПУ, 2006. – 1144 с.
5. Порядок ведення реєстру аудиторів та аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів, затверджений рішенням ДКЦПФР 09.11.2006, № 1271, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.11.2006 за № 1239/12113 //http://www.sau-apu.org.ua.
6. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 27.09.2007 р., № 182/ 4//http://www.sau-apu.org.ua.
7. Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми). Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 27.09.2007 р., № 182/ 3 //http://www.sau-apu.org.ua.
8. Концептуальна основа контролю аудиторської діяльності в Україні. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 27.09.2007 р., № 182/ 5 //http://www.sau-apu.org.ua.
9. Положення про постійне удосконалення професійних знань аудиторів України. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 31.05.2007 р., № 178/ 5 //http://www.sau-apu.org.ua.
10. Положення про сертифікацію аудиторів. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 31.05.2007 р., № 178/6 //http://www.sau-apu.org.ua.
11. Методичні рекомендації аудиторам на випадок залучення їх до процесуальних дій в якості свідків, експертів або спеціалістів.

Національний університет
Схвалено рішенням Аудиторської палати України від 30.12.2003 р., № 128 //http://www.sau-apu.org.ua.
12. Програма навчання (сукупність знань) для підготовки сертифікованих аудиторів банків. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 29.09.2005 р., № 153/6 //http://www.sau-apu.org.ua.
13. Програма підготовки до складання кваліфікаційного іспиту для одержання сертифіката аудитора України. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 21.06.2007 р., № 179/5 //http://www.sau-apu.org.ua.
14. Порядок ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів. Затверджено рішенням Аудиторської палати України від 26.04.2007 р., № 176/7 //http://www.sau-apu.org.ua.
15. Аудит: теорія і практика: Навчальний посібник/ А.Г.Загородній М.В., Корягін А.В., Єлисєєв Л.М., Полякова та ін.- 2-є вид., перероб. і доп. - Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка»,2004.- 456 с.
16. Аудит адміністративної діяльності: Теорія і практика / Пер. з анг. В.Шульга.- К.: Основи, 2000.- 190 с.
17. Аудит в Україні: міжнародні договори, загальні положення, аудиторська діяльність, реєстр аудиторських фірм та аудиторів, екологічний аудит, судова практика. -К.: Юнірком Інтер,2006.-320 с.
18. Білуха М.Т. Курс аудиту: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк.: Т-во „Знання”, ККО, 1999. – 574 с.
19. Бондаренко Н.О., Понікаров В.Д., Попова С.М. Аудит суб’єктів підприємницької діяльності: Навч. посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004.-300 с.
20. Бутинець Ф.Ф.Аудит: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навч. закладів.- 2-е вид., перероб. та доп.- Житомир: ПП “Рута”, 2002.- 672 с.
21. Внутрішній аудит у комерційному банку: Навч. Посібник /О.І. Кірєєв, Н.П. Шульга , О.С. Полєтаєва.- К.: КНТЕУ,2001.-295 с.
22. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит: Вид. 3-тє вид., перероблене та доповнене. - К: Знання,2007.-448 с.
23. Давидов Г.М. Аудит: Навчальний посібник. – К.: „Знання”, КОО, 2001. – 363 с.
24. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. - К.: Т-во „Знання”,КОО,2001.-402 с.

Національний університет водного господарства та природокористування

25. Іванюта П.В. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті: Навч. посібник.-Київ:ЦНЛ,2007.-184 с.
26. Ільїна С.Б. Основи аудиту. Навч.практ.посібник.-К.:Кондор,2006.-378 с.
27. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навч. посіб.-2-ге вид. - К.:Каравела,2005.-560 с.
28. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика .Монографія. – Рівне: НУВГП, 2005.
29. Левицька С.О. Облік та контроль діяльності неприбуткових організацій: Монографія. Рівне: НУВГП, 2005.-347 с.
30. Мумінова–Савина Г.Г. та інші. Контроль, ревізія та аудит у комерційних банках України .- К.: Факт, 2001.
31. Петрик О.А., Савченко В.Я., Свідерській Д.Є. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності :Навч. посіб./За заг. ред. О.А.Петрик.- К.: КНЕУ, 2008.- 472 с.
32. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту.- Тернопіль: «Економічна думка»,1998.-192 с.
33. Савченко В.Я. Аудит. Навчальний посібник.-К.: КНЕУ, 2002.- 322.
34. Суха О.Р., Стрибулевич Т.О. Організація і методика аудиту. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. - Рівне: НУВГП, 2008.- 163 с.
35. Усач Б.Ф. Організація і методика аудиту: Підручник / Б.Ф.Усач, З.О. Душко, М.М. Колос . – К.: „Знання ”, 2006.- 296 с.
36. Сухарева Л.А. Внутренний аудит международного департамента банка: методология, организация и методика. Монография. - Донецк: Дон ТУЭТ,2005.-196 с.
37. Аудит без аудитора // Дебет-Кредит .-2005.-№ 49.- с.42.
38. Бибик Н., Кадничанский Н. Внутренний аудит в системе корпоративного управления акционерных обществ: зависимость и предупреждение// Вестник бухгалтера и аудитора Украины.-2006.-№ 5-6.- с. 26.
39. Білюшова Л.Є. Про окремі аспекти законодавчого забезпечення дотримання аудиторами принципів професійної етики // Аудитор України .-2003.- № 13.- с.24.
40. Верига Ю.А., Пшенична А.Ж. Ресурси підприємства, як об’єкт аудиту: теорія і практика//Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3.Випуск 4 (36).-Рівне, 2006.

Національний університет водного господарства та природокористування

41. Дмитренко І. Аудиторський ризик: підходи до оцінки //Бухгалтерський облік і аудит.-2003.-№ 8.-с.38.
42. Дмитренко І. Оцінка суттєвості помилок в аудиторській практиці : методичний аспект //Бухгалтерський облік і аудит.-2003.-№ 7.-с.59.
43. Дончук П., Рожелюк В. Організаційно- структурні особливості побудови служби внутрішнього аудиту на підприємстві //Аудитор України .-2003.- № 15.- с.30.
44. Зубілевич С.Я. Практика впровадження вимог до громадського нагляду за аудиторською професією у країнах ЄС //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3.Випуск 4 (36).-Рівне, 2006.
45. Зразки установчих документів аудиторських фірм //Аудитор України .-2003.- № 4.- с. 12.
46. Івахненков С.В. Автоматизація аудиту в Україні та в світі: підходи і програмне забезпечення // Аудитор України .-2007.- № 1.
47. Ковальчук О. Аудит маркетингової діяльності підприємства // Аудитор України .-2003.- № 14.- с.29.
48. Коновалова О.О., Шавкун О.Р. Внутрішньофірмові стандарти аудиту як елемент системи контролю якості аудиту //Аудитор України .-2002.- № 17.- с. 16.
49. Кузуб О.А. Контроль якості аудиторських послуг – реалії та сподівання// Аудитор України.-2008.- №15.- с. 12
50. Лазаришина І.Д. Ідентифікація місця і ролі економічного аналізу в умовах становлення ринкових відносин в Україні //Збірник наукових праць. «Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Серія: «Підприємництво, менеджмент та маркетинг». Випуск 11, №2.-Рівне, НУВГП, 2005.
51. Левицька С.О. Методологічні основи державного фінансового контролю //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3. Випуск 4 (36).-Рівне, 2006.
52. Мазур О.А., Павленко П.О., Приходько О.П. Аудит капіталу та регулятивного капіталу комерційного банку //Аудитор України.-2003.- № 12.- с.27.

53. Максутов С. Учёт фактора соблюдения законов и нормативных актов во время аудиторской проверки финансовых отчетов //Вестник бухгалтера и аудитора Украины.- 2006.-№ 5-6.- с. 24.
54. Олексюк В. Кодекс этики профессиональных бухгалтеров и аудиторов // Весник бухгалтера и аудитора Украины. -2005.-№ 4.- с. 20.
55. Олексюк В. Кодекс этики профессиональных бухгалтеров и аудиторов // Весник бухгалтера и аудитора Украины. -2005.-№ 3.- с. 8.
56. Рудницький В.С., Лозовицький С.П. Деякі особливості використання міжнародних стандартів аудиту в практичній діяльності аудиторів України //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3.Випуск 4 (36).-Рівне, 2006.
57. Свідерській К.Е. Вплив законів і нормативних актів при проведенні аудиту основних засобів // Аудитор України .-2003.- № 13.- с.29.
58. Суха О.Р. Проблеми визначення оглядової перевірки фінансових звітів //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3.Випуск 4 (36).- Рівне, 2006.
59. Суха О.Р. Супутні аудиторські послуги: суперечності класифікації //Збірник наукових праць. «Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Серія: «Підприємництво, менеджмент та маркетинг». Випуск 11,№2.- Рівне, НУВГП,2005.
60. Суха О.Р.Особливості планування і документування аудиту фінансової звітності малих підприємств //Наукові записки. Національний університет „Острозька академія".Серія „Економіка". Випуск 4.-Острог: Вид-во „Острозька академія". Збірник наукових праць, 2003.
61. Суха О.Р.Використання аналітичних процедур при плануванні аудиторської перевірки //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Частина ІІ. Економіка. Випуск 4 (28).- Рівне, 2004.
62. Суха О.Р., Остропольська Р.В. Принцип незалежності в професійній діяльності аудиторів України//Вісник Національного університету водного господарства і природокористування.

Національний університет водного господарства та природокористування
Збірник наукових праць. Частина ІІ. Економіка. Випуск 3 (27).- Рівне, 2004.
63. Суха О.Р., Глушко О. Професійна етика –основа довіри до професії аудитора //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць.Частина ІІ. Економіка.Випуск 1 (29).-Рівне, 2005 .
64. Суха О.Р., Бондарчук І.Ю. Аудит і податкова перевірка: виявлення та оцінка відхилень фінансово-господарської діяльності //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць.Частина ІІ. Економіка. Випуск 2 (34).-Рівне, 2006.
65. Суха О.Р. Концепція суттєвості в аудиті звітності малих підприємств //Економіка :проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць.- Дніпропетровськ: ДМУ, 2002.- Випуск 12.
66. Суха О.Р. Особливості методики та організації аудиту фінансової звітності малих підприємств //Наукові записки Університету „Острозька академія". Серія „Економіка". Том ІІІ. Частина ІІ. Збірник наукових праць. -Острог: Видавництво „Острозька Академія", 2000.
67. Суха О.Р., Шпіньова Д. Консультаційні послуги як вид аудиторської діяльності //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Випуск 2 (42).- Рівне, 2008.
68. Суха О.Р., Тимейчук Т.Б. Особливості застосування процедур аудиту в умовах автоматизованої обробки облікової інформації //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Випуск 3 (43).-Рівне, 2008.
69. Суха О.Р., Тимейчук Т.Б. Особливості аудиту касових операцій в автоматизованому середовищі //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Випуск 1.- Рівне, 2007.
70. Суха О.Р., Марчук А.В. Проблеми і перспективи контролю якості аудиту в Україні //Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Випуск 3 (39).- Рівне, 2007
71. Суха О.Р., Дяченко А.І. Тенденції розвитку внутрішнього аудиту в Україні //Вісник Національного університету водного

Національний університет водного господарства та природокористування

господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Випуск 3 (39).-Рівне, 2007

72. Чумакова І.Ю. Зарубіжний досвід організації і проведення аудиту державних фінансів: короткий історичний огляд // Вісник Національного університету водного господарства і природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. Частина 3. Випуск 4 (36).-Рівне, 2006.
73. Lynn Guy/A dictionary of accounting and auditing: 10000 + accounting and auditing terms/Currently used in the USA, UK, Canada and Australia / Guy Lynn.- [S.I.] : Mason, 2005.- V, 335 p.

Додатки

Додаток 1

Перелік ~~м~~Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики

Національний університет водного господарства та природокористування

~~аудиту~~***100-199 Вступна частина***

120 Концептуальна основа Міжнародних стандартів аудиту -відкликано у грудні 2004 р.

200-299 Загальні принципи та обов'язки

200 Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів

210 Умови завдань з аудиторської перевірки

220 Контроль якості під час аудиту історичної фінансової інформації

230 Документація

230 (11) Документація з аудиторської перевірки

240 Відповідальність аудитора за розгляд шахрайства та помилок під час аудиторської перевірки фінансових звітів

250 Врахування законів та нормативних актів при аудиторській перевірці фінансової звітності

260 Повідомлення інформації з питань аудиту найвищому управлінському персоналу

300-499 Оцінка ризиків та відповідь на оцінені ризики

Національний університет водного господарства та природокористування

300 Планування аудиту фінансових звітів

310 Знання бізнесу - відкликано у грудні 2004 р.

315 Розуміння суб'єкта господарювання та його середовища та оцінка ризиків суттєвих викривлень

320 Суттєвість в аудиті

330 Аудиторські процедури відповідно до оцінених ризиків

400 Оцінка ризиків та внутрішній контроль - відкликано у грудні 2004 р.

401 Аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем -відкликано у грудні 2004 р.

402 Аудиторські міркування стосовно суб'єктів господарювання, які звертаються до організацій, що надають послуги

500-599 Аудиторські докази

500 Аудиторські докази

501 Аудиторські докази: додаткові міркування щодо окремих статей

505 Зовнішні підтвердження

510 Перше завдання: залишки на початок періоду

520 Аналітичні процедури

530 Аудиторська вибірка та інші процедури вибіркової перевірки

540 Аудиторська перевірка облікових оцінок

545 Аудит оцінок за справедливою вартістю та розкриття інформації

550 Зв'язані сторони

560 Подальші події

570 Безперервність

580 Пояснення управлінського персоналу

600-699 Використання роботи інших фахівців

600 Використання роботи іншого аудитора

610 Розгляд роботи внутрішнього аудиту

620 Використання роботи експерта

700-799 Аудиторські висновки та звітність

Національний університет водного господарства та природокористування

700 Аудиторський висновок про фінансову звітність

700 (11) Висновок незалежного аудитора щодо повного пакету фінансових звітів загального призначення

701 Модифікація висновку незалежного аудитора

710 Порівняльні дані

720 Інша інформація в документах, що містять перевірені фінансові звіти

800-899 Спеціалізовані сфери

800 Аудиторський висновок при виконанні завдань аудиту спеціального призначення

1000-1100 Положення з міжнародної практики аудиту (ПМПА)

1000 Процедури міжбанківського підтвердження

1001 Середовище ІТ: автономні персональні комп'ютери -відкликано у грудні 2004 р.

1002 Середовище ІТ: інтерактивні комп'ютерні системи -відкликано у грудні 2004 р.

1003 Середовище ІТ: системи баз даних - відкликано у грудні 2004 р.

1004 Взаємовідносини інспекторів банківського нагляду та зовнішніх аудиторів

1005 Особливості аудиту малих підприємств

1006 Аудит фінансових звітів банків

1007 Повідомлення інформації управлінському персоналові -відкликано у грудні 2004 р.

1008 Оцінка ризику та внутрішній контроль - відкликано у грудні 2004 р.

1009 Комп'ютеризовані методи аудиту - відкликано у грудні 2004 р.

1010 Вивчення питань, пов'язаних з охороною довкілля, при аудиторській перевірці фінансових звітів

1011 Наслідки питання «2000 року» для управлінського персоналу і аудиторів - відкликано у червні 2001 р.

1012 Аудит похідних фінансових інструментів

1013 Електронна комерція: вплив на аудиторську перевірку фінансових звітів

1014 Надання висновків аудиторами про відповідність фінансової звітності Міжнародним стандартам

2000-2699 Міжнародні стандарти завдань з огляду (МСЗО)

2400 Завдання з огляду фінансових звітів (раніше МСА 910)

2410 Огляд проміжної фінансової інформації, що виконується незалежним аудитором суб'єкта господарювання

Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації

3000-3699 Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості (МСЗНВ)

3000-3399 Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості застосовані до всіх завдань з надання впевненості

3000 Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації

3400-3699 Стандарти для спеціалізованих сфер

3400 Перевірка прогнозної фінансової інформації (МСА 810)

Супутні послуги

4000- 4699 Міжнародні стандарти супутніх послуг (МССП)

4400 Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації (раніше МСА 920)

4410 Завдання з підготовки фінансової інформації (раніше МСА 930)

Додаток 2

Приклад практичного завдання 3 для індивідуальної контрольної роботи

Аудиторська фірма, в якій Ви працюєте, здійснює аудит фінансової звітності станом на 31 грудня 2009 року відкритого акціонерного товариства „КОЛО" (надалі – „Товариство"), яке виробляє та реалізує персональні комп'ютери.

Керівник аудиторської фірми доручив Вам здійснити аналітичні процедури в загальному огляді наприкінці аудиторської перевірки цього Товариства.

Від Вас потрібно:

1. **Вказати** з посиланням на відповідний МСА:

Національний університет водного господарства та природокористування

a) що включає в себе поняття „аналітичні процедури”;
b) з якою метою, як правило, застосовуються аналітичні процедури.
2. **Описати** з посиланням на відповідний МСА, які питання повинен розглянути аудитор, якщо має намір здійснити аналітичні процедури як процедури по суті та **навести** у відповіді короткі приклади.
3. За даними форми № 1 „Баланс” та форми № 2 „Звіт про фінансові результати”, що наведені нижче, **виконати** відповідні аналітичні процедури з метою виявлення в цій звітності невідповідностей і помилок та **визначити** необхідні коригування в фінансовій звітності Товариства. Показники звітності з врахуванням коригувань необхідно навести в наданих Вам бланках форми №1 та форми №2.

Виконуючи це завдання необхідно прийняти до уваги наступну інформацію:

- основні засоби Товариства експлуатуються виключно для забезпечення його операційної діяльності; вибуття та ліквідація основних засобів в звітному періоді не відбувалося;

- нарахування резерву сумнівних боргів Товариство почало здійснювати лише в 2006 році, списання за рахунок резерву безнадійної заборгованості у звітному періоді Товариство не проводило;

- протягом 2009 року рішення про розподіл нерозподіленого прибутку не приймалося і такий розподіл не здійснювався;

- згідно кредитної угоди відсотки по довгостроковому кредиту нараховуються за ставкою 16% річних; відсотки нараховуються та сплачуються на початку кожного місяця;

- за результатами аудиту фінансової звітності Товариства за 2008 рік Ви впевнені, що показники форми №1 станом на 31 грудня 2009 року на початок звітного періоду вірні;

- Ви дотримали достатні докази того, що показники розділу ІІ форми №2 є вірними.

Витяг з форми № 1 „Баланс” станом на 31 грудня 2009 року

(тис. грн.)

Показники	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

I. Необоротні активи		
Основна засоби:		
залишкова вартість	8000,0	10300,0
первісна вартість	11000,0	15000,0
знос	(3000,0)	(4700,0)
Відстрочені податкові активи	100,0	100,0
Усього за розділом I	8100,0	10400,0
II. Оборотні активи		
Виробничі запаси	4550,0	4400,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
чиста реалізаційна вартість	6300,0	5530,0
первісна вартість	6300,0	6100,0
резерв сумнівних боргів	-	(750,0)
Грошові кошти та їх еквіваленти	420,0	120,0
Усього за розділом II	11270,0	10050,0
Баланс	19370,0	20450,0
I. Власний капітал		
Статутний капітал	5000,0	5000,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1750,0	1950,0
Усього за розділом I	6750,0	6950,0
III. Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	6000,0	6000,0
Усього за розділом III	6000,0	6000,0
IV. Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за товари	4210,0	3500,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:		

з одержаних авансів	635,0	3540,00

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

з бюджетом	875,0	30,0
зі страхування	250,0	120,0
з оплати праці	650,0	310,0
Усього за розділом IV	6620,0	7500,0
Баланс	19370,0	20450,0

Витяг з форми № 2 „Звіт про фінансові результати” за 2009 рік

1. Фінансові результати (тис. грн.)

Стаття	За звітний період
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	22650,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(17650,0)
Валовий прибуток	5000,0
Інші операційній доходи	240,0
Адміністративні витрати	(1630,0)
Витрати на збут	(1520,0)
Інші операційні витрати	(650,0)
Фінансові витрати	(700,0)
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	740,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	(130,0)
Чистий прибуток	610,0

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

2. Елементи операційних витрат

Найменування показника	За звітний період
Матеріальні витрати	16780,0
Витрати на оплату праці	1600,0
Відрахування на соціальні заходи	610,0
Амортизація	1470,0
Інші операційній витрати	1090,0
Разом	21550,0

Додаток 3

Приклад практичного завдання 2 для індивідуальної (контрольної) роботи

Запитання.

Працівник загубив свій авіаквиток із закордонного відрядження, придбаний ним за власні кошти (аванс не видавався). Авіакомпанія на запит підприємства надала копію квитка і підтвердження на фірмовому бланку про надання послуги перевезення за таким квитком. Є посвідчення про відрядження з відмітками, є запрошення сторони, що приймає з прізвищем працівника. Чи можна відшкодувати витрати на відрядження (зокрема за втрачений квиток) та виплатити добові ? Чи нараховувати ПДФО ?

Відповідь.

Відшкодування всіх витрат, пов'язаних з закордонним відрядженням, згідно з п. 1.4 розділу 2 Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Мінфіну від 13.03.1998 р. № 59, допускаються лише за умови їх документального підтвердження виключно в оригіналах. Такими документами, відповідно до Інструкції, можуть бути рахунки готелів (мотелів) або інших суб'єктів, що надають послуги з розміщення та проживання відрядженого працівника, транспортні квитки або рахунки (багажні квитанції), страхові поліси тощо.

Підтвердними документами, відповідно до загальних положень Інструкції № 59, є розрахункові документи, які видаються згідно із Законом України від 06.07.95 р. №265/95–ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (касовий чек, товарний чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо, що підтверджують факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, отримання (повернення) коштів, купівлі-продажу іноземної валюти), та Законом України від 28.12.94 р. №334/94–ВР «Про оподаткування прибутку підприємств (у редакції Закону України №283/97-ВР від 22.05.97 р. (транспортні квитки або транспортні рахунки (багажні квитанції), рахунки з готелів (мотелів) або від інших осіб, що надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, страхових полісів тощо).

Документи, які підтверджують вартість зазначених витрат, здійснених за кордоном, оформлюються відповідно до законодавства країни відрядження. Таким чином, листи, ксерокопії документів та довідки про вартість послуг не можуть бути підставою для віднесення таких витрат до валових витрат. Щодо відшкодування понесених витрат працівнику та проведення цієї операції у бухгалтерському обліку, то за заявою працівника та розпорядженням керівника такі витрати можуть бути відшкодовані. Але, вартість квитка підлягає обкладенню податком з доходів фізичних осіб, і підприємство виступатиме податковим агентом.

За наявності відміток у посвідченні про відрядження підприємство повинно відшкодувати працівникові добові витрати.

Додаток 4

ВИМОГИ ДО ТЕМАТИКИ І СТРУКТУРИ СТАТЕЙ збірника наукових праць “Вісник НУВГП”

Структура статті: анотація, вступ, основна частина, список використаних джерел.

Анотація друкується без абзацного відступу жирним шрифтом і повинна містити стисло і точно сформульовану постановку науково-практичної задачі(завдання) та одержані результати.

Основна частина статті повинна відповідати вимогам ВАК України до фахових видань та публікацій і обов‘язково вміщувати наступні структурні елементи: **1. Вступ** (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи

Національний університет водного господарства та природокористування

практичними завданнями. **2**. **Аналіз останніх досліджень** (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. 3. **Методика досліджень** (виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття). **4. Постановка завдання** (формулювання цілей статті (постановка завдання). **5. Результати досліджень** (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів). **6. Висновки** (висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку). Заголовки структурних елементів основної частини не друкують. Кожний елемент (текст) друкують з абзацного відступу в підбір до тексту, виділяючи жирним шрифтом перші два-три слова першого рішення. **Список використаних джерел** рекомендується подавати в порядку згадування їх у тексті за наскрізною нумерацією.

Збірник "Вісник НУВГП" видається щоквартально. Матеріали на черговий збірник подаються до 25 березня, 25 червня, 25 вересня та до 25 грудня.

Національний університет водного господарства та природокористування

Правила оформлення та подання рукописів

1. Рукопис повинен бути ретельно перевірений і підписаний всіма авторами.
2. В збірник приймаються статті обсягом 6-8 повних сторінок разом з рисунками, таблицями та списком літератури. Рукописи статей, які не дотримані вказаних обсягів, до розгляду не приймаються.
3. Разом з рукописом подаються витяг з протоколу засідання кафедри, лабораторії з рекомендацією щодо публікації статті і рецензія члена редколегії.
4. Статті подаються на дискеті та паперовому носії (2 примірники,). Текстовий редактор – Word for Windows 6.0 або 7.0 (російська версія).
5. Розмір аркушу: 148x210 (А5).
6. Поля: верхнє, ліве, праве – 1.5 см, нижнє – 1.7 см.
7. Пропонуються такі розміри шрифтів:

- "Times New Roman".
- для УДК - 10 кегель, великі літери, жирний;
- для заголовку доповіді – 10 кегель, великі літери, жирний;
- для прізвищ авторів – 10 кегель, жирний;
- для назви організації і міста – 10 кегель, нормальний;
- для анотації (3-4 рядки через 1 інтервал) – 10 кегель, жирний;
- для заголовків розділів в тексті – 10 кегель, жирний;
- для основного тексту – 10 кегель, нормальний;

- для переліку джерел (через 1 інтервал, слово “Перелік“ не друкувати) – 9 кегель, нормальний.

8. Текст друкується через 1 інтервал і вирівнюється на ширину аркуша.

9. Абзацний відступ від основного тексту – 0,5 см.

10. УДК, прізвище (а) автора (-ів), назва статті, рядки тексту анотації, вирівнюються по лівому краю сторінки.

11. Формули необхідно друкувати по центру, нумерація формул в кінці рядка.

Розмір формул такий: основний – 12; крупний індекс –7; дрібний індекс –5; крупний символ – 18; дрібний символ – 12.

12. Додатково подаються окремими файлами рисунки..

13. Між рядком з вказаним індексом УДК і рядком з прізвищем автора (-ів), рядком з прізвищем автора (-ів) та назвою, назвою та анотацією, анотацією та текстом, текстом та переліком джерел – віддаль повинна бути в 1,5 інтервали.

14. Переноси в назві доповіді не допускаються.

15. Анотація друкується на мові статті та на англійській мові.

16. Для сторонніх осіб – авторська довідка.

Рішення про включення статті до збірника приймає редакційна колегія.

Статті направляти за адресою: 33000, м. Рівне, вул. Соборна,11, НУВГП, редколегії збірника “Вісник НУВГП”. Тел. для довідок – 22-24-31, Шалупіна Тетяна Георгіївна. Електронна адреса: T.G.Shalupina@nuwm.rv.ua

Зразок оформлення

УДК 657.1.001.52

Суха О.Р., к.е.н., доцент, Дяченко А.І., ст. 4 курсу ФЕіП (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

У статті розглядається стан розвитку внутрішнього аудиту в Україні у порівнянні із зовнішнім аудитом.

The article analyses the situation around internal audit in compare with outside (independent) audit.

Перехід економіки України до ринкових відносин призвів до радикальних змін в плануванні, обліку та контролю виробничо-господарської діяльності суб'єктів господарювання, трансформації системи управління комерційними організаціями…..

1.Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22.04.1993р. (в редакції змін від 14.09.2007 р.). **2**. Давидов Г.М Аудит: Навч. посібник .– 2-ге видання, перероб. і доп. –
Товариство "Знання", КОО, 2001 р. – 363 с……

Додаток 5

ВИМОГИ ДО ТЕМАТИКИ І СТРУКТУРИ СТАТЕЙ збірника наукових праць «Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції»

Тематика збірника

Збірник є фаховим виданням, в якому публікуються статті економічної тематики, що містять нові теоретичні та практичні результати наукових досліджень.

В збірнику є такі розділи:

- інтеграція та інноваційна трансформація;
- підприємництво, менеджмент та маркетинг;
- зайнятість та соціальна інфраструктура;
- природокористування та ресурсозбереження.

Структура статті: анотація, вступ, основна частина, список використаних джерел.

Анотація друкується абзацним відступом курсивом і повинна містити стисло і точно сформульовану постановку науково-практичної задачі (завдання) та одержані результати. Після анотації потрібно вказати ключові слова статті.

Основна частина статті повинна відповідати вимогам ВАК України до фахових видань та публікацій і обов'язково вміщувати наступні структурні елементи: **1. Вступ** (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями). **2. Аналіз останніх досліджень** (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор). **3. Методика досліджень** (виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття). **4. Постановка завдання** (формулювання цілей статті). **5. Результати досліджень** (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів). **6. Висновки** (висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку).

Заголовки структурних елементів основної частини не друкують. Кожний елемент тексту друкують з абзацного відступу в підбір до тексту, виділяючи жирним шрифтом перші два-три слова першого речення. Список використаних джерел рекомендується подавати в порядку згадування їх у тексті за наскрізною нумерацією.

Збірник «Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції» видається щоквартально. Матеріали чергового збірника формуються до 25 березня, 25 червня, 25 вересня та до 25 грудня.

Правила оформлення та прийому рукописів:

1. Рукопис повинен бути ретельно перевірений і підписаний всіма авторами.
2. В збірник приймаються статті обсягом 6-8 повних сторінок разом з рисунками, таблицями та списком літератури. Рукописи статей, в яких не дотримані вказані обсяги, до розгляду не приймаються.
3. Разом з рукописом подаються витяг з протоколу засідання кафедри, лабораторії з рекомендацією щодо публікації статті і рецензія члена редколегії, квитанція про оплату статті.
4. Статті подаються на дискеті та паперовому носії (2 примірники). Текстовий редактор - TIMES NEW ROMAN 6.0 або 7.0 (російська версія).
5. Розмір аркушу: 148-210 (А5)
6. Поля: верхнє, ліве, праве - 1,5 см, нижнє - 1,7 см.
7. Пропонуються такі розміри шрифтів: «TIMES NEW ROMAN»; для УДК - 10 кегель, великі літери, напівжирний; для заголовку статті - 10 кегель, великі літери, напівжирний; для прізвищ авторів - 10 кегель, напівжирний; для назви організації і міста - 10 кегель, нормальний; для анотації, (3-4 рядки через 1 інтервал) - 10 кегель, курсив; для заголовків розділів в тексті - 10 кегель, напівжирний; для основного тексту - 10 кегель, нормальний; для переліку джерел (через 1 інтервал, посередині слово «Бібліографія») - 9 кегель, нормальний; назви статей, книг тощо - напівжирним.
8. Текст друкується через 1 інтервал і вирівнюється на ширину аркуша.
9. Абзацний відступ від основного тексту - 0,5 см.
10. УДК, прізвище (-а) автора (-ів), рядки тексту анотації та ключові слова вирівнюються за лівим краєм сторінки, назва статті - розміщується в центрі сторінки.

11. Формули необхідно друкувати у центрі, нумерація формул - в кінці рядка. Розмір формул такий; основний - 12; крупний індекс - 7; дрібний індекс - 5; крупний символ - 18; дрібний символ - 12.
12. Додатково подаються окремими файлами рисунки (рисунки згруповані).
13. Між рядком з вказаним індексом УДК і рядком з прізвищем автора (-ів), рядком із прізвищем автора (-ів) та назвою, назвою та анотацією, анотацією та, текстом, текстом та переліком джерел - віддаль повинна бути в 2 інтервали.
14. Переноси в назві статті не допускаються.
15. Анотація друкується на мові статті та на англійській мові.

Рішення про включення статті до збірника приймає редакційна колегія.

Статті направляти за адресою: 33000, м. Рівне, вул.. Соборна, 11, НУВГП, редколегія збірника «Проблеми раціонального використання соціально-економічного і природно-ресурсного потенціалу регіону; фінансова політика та інвестиції».

Вартість 1 сторінки - 10 гривень.

Реквізити: Код: 02071116; Розрахунковий рахунок: 35223001000050 УДК в Рівненській області м. Рівне; МФО 833017

Тел. для довідок:

22-24-59 - Павлов Володимир Іванович, 22-24-59 – Меліхова Тамара Леонтіївна.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Навчальне видання

Суха Олена Ростиславівна

Організація і методика аудиту

Навчально – методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни

Друкується в авторській редакції

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Підписано до друку .2009 р. Формат 60Х 84
Папір друкарський № 1. Гарнітура Times. Друк різографічний.
Ум.-друк. арк. . Обл.-вид. арк. .
Тираж прим. Зам. №

Редакційно-видавничий центр
Національного університету
водного господарства та природокористування
33028, Рівне, вул. Соборна,11.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції РВ № 31 від 26.04.2005 р.